

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«»

**«ЕКОНОМІЧНА КОМПАРАТИВІСТИКА: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ
СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»
(вибіркова)**

Рівень вищої освіти: третій (доктор філософії з економіки)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Наукова спеціальність: 051 Економіка

Харків – 2019

Силабус навчальної дисципліни «Економічна компаративістика» для здобувачів третього (доктор філософії з економіки) освітньо-кваліфікаційного рівня галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка» економічного факультету. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. 24 с.

Розробник

Тютюнникова Світлана Володимирівна – професор кафедри економічної теорії та економічних методів управління,
доктор економічних наук, професор

Затверджено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління
(протокол № 7 від «15» лютого 2019 р.)

Завідувач кафедри _____ Андрій ГРИЦЕНКО

Зміст

1. Вступ.....	4
2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни.....	7
3. Вимоги викладача.....	12
4. Контрольні заходи результатів навчання.....	13
5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів.....	16
6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів.....	19

1. Вступ

1.1. Дані про викладача, який викладає навчальну дисципліну:

Тютюнникова Світлана Володимирівна – д.е.н., професор, професор кафедри ЕТ та ЕМУ; тел. (067) 764 69 99, svetatutunnikova@gmail.com

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Мета навчальної дисципліни «Економічна компаративістика» – формування системної якості економічного знання на основі підвищення рівня розуміння різних існуючих (як одночасно, так і послідовно в часі) видів економічних систем та аналізу подібності та відмінності між ними. Компаративістика разом з еволюційною політичною економією, виводить розуміння економічного устрою суспільства за межі абстрактної моделі ринкової економіки, вивчаючи дійсне співвідношення між різними видами ринкових і неринкових економік, існуючих (або що існували) в світі. Такий аналіз приводить до розуміння різних економічних систем як конкретних стадій розвитку економічного типу суспільних відносин.

Основні завдання навчальної дисципліни «Економічна компаративістика»:

- засвоєння понять про економічну систему, її структуру і еволюцію,
- розуміння причин і форм відмінностей між економічними системами,
- оволодіння методами виділення різних типів економічних систем та методами економічного порівняння як різних типів економічних систем, так і різних економічних систем, які відносяться до одного типу, з урахуванням постановки конкретних завдань порівняльного аналізу.

1.3. Місце навчальної дисципліни в структурі освітньо-наукової програми.

Навчальна дисципліна належить до циклу навчальних дисциплін вибіркової фахової підготовки.

Пререквізити: Для вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен мати знання з «Економічної теорії», «Міжнародної економіки», «Макроаналізу», «Мікроаналізу», «Інституційної економіки», «Логіки економічного розвитку», «Статистики».

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при написанні аналітичного розділу дисертаційного дослідження, при проведенні порівняльного аналізу соціально-економічних систем, при виявленні недоліків функціонування економічних систем різного рівня та пошуку шляхів їх усунення.

1.4. Опис навчальної дисципліни:

- кількість кредитів ЕКТС – 3;
- загальна кількість годин – 90;
- термін викладання – один семестр.

1.5. Перелік компетентностей здобувача наукового ступеня

За результатом засвоєння навчальної дисципліни «Економічна компаративістика» у здобувачів мають бути сформовані такі загальні та фахові компетентності:

Загальні компетентності	
ЗК 1	Здатність до критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень, ініціювання нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань, в тому числі в міждисциплінарних областях
ЗК 2	Володіння загальною та спеціальною методологією

	наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності
Фахові компетентності	
ФК 2	Вміння використовувати методи і зміст сучасних, зокрема новітніх, досліджень і розробок українських і зарубіжних учених в галузі економічної науки, методології та практики, адаптувати їх до сучасного стану і актуальних завдань розвитку економіки України
ФК 3	Здатність володіти та адекватно використовувати понятійно-категоріальний апарат та методологію сучасної економічної теорії для ідентифікації актуальних економічних явищ та процесів, проблем і протиріч суспільного розвитку

1.6. Перелік результатів навчання здобувача наукового ступеня

За результатами засвоєння навчальної дисципліни «Економічна компаративістика» здобувач повинен демонструвати такі результати навчання:

ПРН 2	Вміння застосовувати знання структури і функцій сучасного наукового знання і тенденції історичного розвитку, методологію наукового пізнання глобальної тенденції змін наукової картини світу
ПРН 4	Вміння формувати, аргументувати нові та складні ідеї
ПРН 6	Вміння застосовувати найбільш передові концептуальні та методологічні знання в галузі науково-дослідної та / або професійної діяльності і на межі предметних галузей
ПРН 7	Здатність до встановлення дії економічних законів та їх

зв'язку з макро-, мікроекономічними проблемами
--

2. Анотація програми та основні модулі навчальної дисципліни

2.1. Анотація програми навчальної дисципліни

Розділ 1 Предмет та методи економічної компаративістики

Тема 1. Предмет та методологія порівняльного дослідження соціально-економічних систем. Розкриваються сутність, визначення, основні характеристики та структура соціально-економічної системи. Аналізуються зміст, переваги та недоліки окремих типів соціально-економічних систем, відмінності у моделях та реальних системах. Характеризуються позитивний та нормативний підхід до оцінки соціально-економічних систем, розглядається їх відмінності та специфічні результати. Розкриваються основні методи порівняльного дослідження економічних систем. Розглядаються основні характеристики цивілізаційний та формаційний підхід до логіко-історичного руху суспільного прогресу. Вивчаються можливості використання соціопросторових та соціочасових співставлень.

Розділ II. Параметри порівняння соціально-економічних систем

Тема 1. Техніко-економічні параметри порівняння соціально-економічних систем. Аналізуються економічні та соціальні показники, що характеризують стан та рух соціально-економічної системи, критерії та порівняння цих показників. Визначаються структура техніко-економічних складових економічних систем та варіативність структурних елементів. Розкривається проблема універсальних критеріїв для міжтипового співставлення соціально-економічних систем.

Тема 2. Параметри порівняння відносин власності та відтворення соціально-економічних систем. Характеризуються проблеми універсальних критеріїв для міжтипового співставлення соціально-економічних систем. Розкриваються загальні та специфічні критерії ефективності в різних соціально-економічних систем. Характеризуються міжнародні порівняльні рейтинги. Розкриваються зміст, основні напрями та форми порівняння соціальних та інституційних параметрів.

Розділ III. Історичні співставлення економічних систем

Тема 1. Історико-логічна схема суспільного руху. Розкриваються основні принципи та критерії поділу економічних систем на традиційні, командні та ринкові. Визначаються принципи цивілізаційного та формаційного підходів класифікації економічних систем. Розглядаються основні принципи формування економічних укладів. Характеризується змішана економіка та її сучасні особливості. Аналізуються докапіталістичні економічні системи, приводиться їх типологізація та співставлення. Розкриваються генезис ринкової економіки, що дозволяє проводити порівняння передумов, стану та результатів становлення ринкової економіки. Визначаються особливості інверсійного характеру становлення ринкової економіки. Проводиться порівняльний аналіз капіталістичних та соціалістичних економічних систем. Аналізуються особливості розвитку постсоціалістичних країн.

Тема 2. Особливості розвитку ринкових систем: генезис та місце у світовому господарстві. Проводиться порівняння індустріального, неоіндустріального і постіндустріального секторів. Розглядаються умови та принципи державного регулювання в умовах глобалізації. Характеризується трансформація факторів виробництва в сучасних умовах. Розглядаються новітні форми капіталу: людський, інтелектуальний, соціальний, культурний тощо. Аналізується змістовна трансформація зайнятості та механізмів мотивації. Наводяться основні тенденції форм власності та перерозподілу

прав власності. Визначаються основні засоби отримання доходів та їх перерозподіл. Аналізується нерівність в умовах глобалізації. Характеризується фінансова складова глобального господарства. Розглядаються особливості світових криз в ХХІ столітті. Розкривається особлива роль розвинутих ринкових систем в процесі глобалізації.

Розділ IV. Типологізація та порівняння різних соціально-економічних систем

Тема 1. Типологізація та порівняльне дослідження розвинутих систем. Розкриваються основні моделі розвинутих ринкових систем: Ліберальна модель; азіатська модель, модель соціального ринкового господарства, соціально-демократична модель. Аналізуються реальні розвинуті економіки й моделі. Характеризується місце розвинутих країн в економічному просторі та часі.

Тема 2. Країни, що розвиваються: типологізація, порівняння. Розкриваються основні характеристики змішаних економік з домінуванням індустріального та доіндустріального укладів. Аналізується місце країн в системі світового господарства. Розглядається співвідношення доринкових та ринкових засобів алокації ресурсів. Структура та форми власності. Тіньова економіка. Рівень диференціації та засоби розподілу доходів.

Тема 3. Перехідні економіки: порівняльне дослідження моделей й результатів трансформації економік реального соціалізму. Характеризуються основні засади функціонування реального соціалізму, співвідношення плану та ринку у реальному соціалізмі. Розкривається співвідношення грошових та нематеріальних форм мотивації праці. Аналізується розподіл доходів, прав власності в соціалістичній системі. Розглядається структура власності та її особливості, що притаманні соціалістичній системі господарювання. Аналізуються засоби мобілізації ресурсів економічного та технологічного розвитку. Порівнюється диференціація доходів та засоби їх розподілу в різних типах систем.

Розглядаються основні моделі ринкових трансформацій соціальних економічних систем. Характеризуються особливості та результати трансформаційних процесів в країнах Вишеградської групи, КНР, В'єтнамі, Україні та інших постсоціалістичних країнах. Аналізуються темпи та форми перехідної економіки. Розглядається формування нових моделей соціально-економічного розвитку. Визначаються особливості перерозподілу власності в процесі приватизації. Розкриваються основні умови та елементи інвестиційної макроекономічної стабільності, сутність таких явищ як інвестиційна яма та стагфляційна пастка. Аналізується ринковий механізм отримання доходів. Розглядаються можливості формування національних конкурентних переваг в ході ринкової перебудови.

Розділ V. Міжтипові співставлення сучасних соціально-економічних систем в умовах глобалізації

Тема 1. Міжтипові співставлення сучасних соціально-економічних систем. Розглядаються відкриті та закриті економічні системи. Характеризується вплив світо господарських відносин на функціонування соціально-економічних систем. Аналізується модернізація як засіб переходу до індустріального капіталізму. Визначаються особливості постіндустріальної епохи та проблема цивілізаційного синтезу. Розкривається генеза різних соціально-економічних систем на постіндустріальній основі.

Тема 2. Еволюція соціально-економічних систем в умовах глобалізації. Розглядаються основні підходи до визначення глобалізації. Характеризуються основні агенти глобальної економіки. Аналізуються основні глобально-еволюційні процеси трансформації соціально-економічних систем. Визначаються особливості міжнародного впливу транснаціональних корпорації та міжнародних фінансових інститутів на соціально-економічні системи. Аналізується процес формування глобальних

економічних та інформаційних мереж. Проводиться порівняння нових еволюційних форм та моделей економічних систем.

2.2. Основні модулі навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	У тому числі				
		Л.	П.	Лаб.	Інд.	С.р.
Розділ 1. Предмет та методи економічної компаративістики						
Тема 1. Предмет та методологія економічної компаративістики	14	2	2			10
Розділ 2. Параметри порівняння соціально-економічних систем						
Тема 1. Техніко-економічні параметри порівняння соціально-економічних систем. Тема 2. Параметри порівняння відносин власності та відтворення соціально-економічних систем.	16	4	2			10
Розділ 3. Історія співставлення економічних систем						
Тема 1. Історико-логічна схема суспільного руху Тема 2. Особливості розвитку ринкових систем: генеза та місце у світовому господарстві	16	4	2			10
Розділ 4. Типологізація та порівняння різних соціально-економічних систем						
Тема 1. Типологізація та порівняння дослідження розвинутих ринкових систем. Тема 2. Країни, що розвиваються: типологізація, порівняльне дослідження Тема 3. Перехідні економіки: порівняльне дослідження й результат	18	4	4			10

трансформації реального соціалізму						
Розділ 5. Міжтипові співставлення сучасних соціально-економічних систем						
Тема 1. Міжтипові співставлення сучасних соціально-економічних систем						
Тема 2. Еволюція соціально-економічних систем в умовах глобалізації	16	4	2			10
Усього	90	18	12		10	64

3. Вимоги викладача

При вивченні навчальної дисципліни «Економічна компаративістика» викладач висуває до аспірантів такі вимоги:

- творче оволодіння новими знаннями та навичками на основі цілеспрямованого та глибокого вивчення теорії та практики компаративного аналізу соціально-економічних систем, сучасних наукових і прикладних джерел, статистичних даних тощо;
- системне вивчення навчальної дисципліни шляхом активної роботи на лекціях та практичних заняттях, якісного виконання завдань як на практичних заняттях, так й самостійно;
- ефективна самостійна робота аспірантів та участь у навчальних і наукових заходах кафедри та факультету;
- активне навчання, що передбачає здійснення самостійного пошуку та вивчення сучасних навчально-методичних та інформаційних матеріалів із проблем економічного аналізу та співставлення соціально-економічних систем, ініціювання та творчу підготовку виступів на практичних заняттях, зацікавлену участь у обговореннях, дискусіях та конференціях, ефективну роботу над індивідуальними завданнями тощо;
- індивідуальне навчально-дослідне завдання передбачає виконання курсової роботи, яка дозволяє аспірантам набути навичок практичного виконання економічних розрахунків, застосування набутих теоретичних знань, принципів та методів виділення і порівняння як різних типів економічних систем, так і різних економічних систем, які відносяться до одного типу, з урахуванням постановки конкретних завдань порівняльного аналізу та теми наукового дослідження.
- обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної етики та академічної доброчесності при виконанні наукових досліджень.

4. Контрольні заходи результатів навчання

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни здійснюється з урахуванням бально-рейтингової системи.

4.1. Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

лекції – 0 балів;

практичні заняття (поточний контроль) – max 20 балів;

модульні контрольні роботи (2 роботи) – max 20 балів;

самостійна робота тів (оцінюється на практичних заняттях та за результатами виконання науково-дослідної роботи) – max 40 балів;

індивідуальна науково-дослідна робота – max 20 балів;

іспит (підсумковий контроль) – max 40 балів.

Підсумкова оцінка знань: max 100 балів.

Підсумкова оцінка знань: max 100 балів.

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3	Розділ 4	Розділ 5	Модуль ні роботи	Індивіду альна контрол ьна робота	Разом		
2	4	4	6	4	2 x 10	20	60	40	100

Контроль рівня знань є невід’ємною складовою навчального процесу. Оцінювання знань аспірантів з дисципліни «Економічна компаративістика» враховує всі види занять, передбачених навчальним планом. Перевірка знань та навичок аспірантів проводиться за допомогою поточного, проміжного й підсумкового контролю.

Під час вивчення дисципліни «Економічна компаративістика» застосовуються наступні методи оцінювання знань:

- поточний контроль здійснюється на практичних заняттях під час рішення задач, розв’язання практичних завдань та кейсів;

- проміжний контроль здійснюється під час проведення модульних контрольних робіт, перевірки індивідуальних науково-дослідних робіт аспірантів;
- підсумковий контроль проводиться за допомогою проведення іспиту.

Формою підсумкового контролю знань тів з навчальної дисципліни є іспит, що оцінюється за шкалою до 40 балів. Іспит проводиться в комбінованій формі за білетами до іспиту.

Мінімальна оцінка результатів поточного і рубіжного контролю, за якої т допускається до іспиту, становить 30 балів.

4.2. Шкала підсумкової оцінки знань тів

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

Результати складання екзамену оцінюються за шкалою балів, еквівалентною чотирибальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка, еквівалентна «відмінно», виставляється, якщо аспірант виявив всебічно системні та глибокі знання, в повному обсязі твердо засвоїв весь програмний матеріал, вичерпно та послідовно дав відповіді на всі питання

екзаменаційного білета, тісно пов'язує теорію з практикою, показує знання літератури, вміння самостійно аналізувати та тлумачити економічні норми та поняття і застосовувати їх при вирішенні завдань, правильно аргументує висновки, вміє самостійно узагальнювати матеріал і логічно його викладати, не допускаючи помилок.

Оцінка, еквівалентна «добре», виставляється, якщо аспірант твердо знає програмний матеріал, має навички аналізу та тлумачення економічних норм та понять, логічно відповідає на поставлені питання, не допускає суттєвих помилок.

Оцінка, еквівалентна «задовільно», виставляється, якщо аспірант засвоїв основний матеріал, але не знає окремих деталей, допускає неточні відповіді та формулювання понять, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, має прогалини в знаннях.

Оцінка, еквівалентна «незадовільно», виставляється, якщо аспірант не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє навичками застосування економічних норм, які забезпечували б вирішення професійних завдань.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних аспірантом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і проміжного контролю) та за результатами підсумкового контролю (екзамену), що дає змогу оцінити знання аспірантом всього навчального матеріалу дисципліни.

4.3. Методи педагогічного контролю:

- спостереження за навчальною діяльністю тів;
- опитування тів на практичних заняттях, консультаціях;
- модульний контроль;
- виконання практичних завдань;
- розв'язання задач і аналіз проблемних питань;
- співбесіди та консультування з певних тем навчальної дисципліни та

їх відпрацювання тами;

- доповіді, виступи, реферати, есе;
- ділові ігри, дискусії, конкурси, робота у малих групах, мозковий штурм та інші інтерактивні методи;
- виконання та захист індивідуальної науково-дослідної роботи;
- іспит.

Методи самоконтролю: відповіді на запитання для самоконтролю знань, контроль результатів навчання за критерієм ефективності застосування отриманих знань при вивченні навчальної дисципліни та інших дисциплін для розв'язанні практичних питань професійної діяльності.

Педагогічний контроль та самоконтроль передбачають застосування сучасних комп'ютерних технологій, що сприяє підвищенню рівня їх інтенсивності та об'єктивності висновків.

5. Самостійна робота, показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень здобувачів

Самостійна робота аспірантів – це форма організації освітнього процесу, що охоплює різноманітні види індивідуальної і колективної навчальної діяльності, яка здійснюється під час аудиторних або позааудиторних занять під загальним чи безпосереднім керівництвом викладача.

Самостійна робота аспірантів з вивчення навчальної дисципліни «Економічна компаративістика» спрямовується на набуття аспірантами знань та навичок самостійного пошуку інформації, її аналізу, підготовки обґрунтованих відповідей на актуальні теоретичні та практичні питання, розв'язання проблемних ситуацій тощо. Активна участь аспірантів у колективних формах самостійної роботи формує у них навички ефективної співпраці з пошуків відповідей на складні питання, що є важливою характеристикою професійності майбутніх високопрофесійних економістів, науковців та викладачів економічних дисциплін.

Завданнями самостійної роботи аспірантів з вивчення навчальної дисципліни «Економічна компаративістика» є такі:

1) сприяння системному розумінню: основних підходів до визначення поняття «економічна система» та типологізації економічних систем; основних поглядів на структуру економічних систем, причини та механізми їх еволюції; основні параметри порівняння економічних систем; основних економічних та соціальних показників, що характеризують ті чи інші параметри порівняння економічних систем; типових характеристик та підходів до класифікації економічних систем (сучасних і тих, що існували раніше).

2) формування здатності до творчого оволодіння знаннями, навичками, методами та прийомами аналізу економічних систем, алгоритмом комплексного порівняння економічних систем, інструментами вирішення специфічних проблем порівняльного аналізу перехідних економічних систем; застосовувати методи порівняльного аналізу економічних систем для визначення причин формування тих чи інших відмінностей в структурі, ефективності і розвитку конкретних економічних систем.

3) розвиток здібностей до систематичного пошуку, аналізу, розроблення та використання інноваційних методів виокремлення основних структурних елементів стосовно конкретних економічних систем; визначення причин історичних змін в економічних системах; застосування економічних та соціальних показників, що характеризують основні структурні елементи окремої економічної системи; застосування алгоритм комплексного порівняння економічних систем до конкретних економічних систем; виокремлення параметрів і показників порівняння економічних систем в залежності від постановки конкретної дослідницької задачі.

4) сприяння накопиченню здатностей: вибирати та використовувати необхідний науковий і аналітичний інструментарій для порівняння економічних систем; формувати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем на абстрактному рівні шляхом декомпозиції їх

на складові; вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління економічною діяльністю; узагальнювати світовий досвід соціально-економічного розвитку, виявити найкращі зразки управлінських рішень, адаптувати їх до сучасних українських реалій.

Основними формами самостійної роботи тів є такі:

- вивчення основних та додаткових наукових і прикладних джерел із метою поглиблення знань певних аспектів навчальних питань, що розглядалися на лекціях і практичних заняттях;

- підготовка до практичних занять, контрольних робіт та іспиту, виконання завдань до самостійної роботи, що базується на вивченні конспекту лекцій, підручників, навчальних і методичних посібників, спеціальних наукових видань, статистичних даних, інших джерел інформації тощо;

- підготовка виступів, доповідей, рефератів, тез та участь у науково-практичних конференціях;

- підготовка науково-дослідної роботи за обраною темою;

- вивчення практичного досвіду застосування компаративного аналізу в реформуванні та стратегічному розвитку соціально-економічних систем;

- участь у колективних формах самостійної роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Показники академічної активності та додаткових освітніх досягнень тів:

- систематична робота на лекціях і практичних заняттях;

- глибоке й творче розкриття питань, що визначені для самостійного вивчення, розв'язання проблемних ситуацій, що обговорюються на практичних заняттях та потребують опрацювання матеріалів лекцій і додаткових джерел;

- якісне виконання завдань із самостійної роботи;
- ініціація та підготовка виступів, доповідей, рефератів, есе з актуальних питань економічної компаративістики;
- здійснення наукового дослідження із теоретичних та практичних питань порівняльного аналізу економічних систем;
- участь у науково-практичних конференціях, написанні наукових робіт тощо.

6. Інформаційне забезпечення самостійної роботи здобувачів

Основна література

1. Бодров В. Г. Трансформація економічних систем: концепції, моделі, механізми регулювання та управління: навч. посіб. Київ: Вид-во УАДУ, 2002. 104 с.
2. Гавриленко І. М., Недюха М. П., Усаченко Л. М. Соціальний розвиток: монографія. Херсон: Гринь Д. С., 2014. 478 с.
3. Гражевська Н. І. Еволюція сучасних економічних систем: навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 286 с.
4. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / пер. с англ. науч. ред. О. И. Шкаратана. Москва: ГУВШЕ, 2000. 608 с.
5. Колодко Г. В. Куда идет мир: политическая экономия будущего / пер. с пол. Ю. Чайникова. Москва: Магистр, 2014. 588 с.
6. Кульчицький Б. В. Сучасні економічні системи: навч. посіб. Львів: Афіша, 2004. 279 с.
7. Кульчицький Б. В., Кульчицький Я. В. Філософія економічних систем (розвиток методології їх порівняльного аналізу в умовах екологізації, інтелектуалізації та глобалізації). Львів: Ліга-Прес, 2015. 710 с.

8. Кульчицький Я. В. Сучасні економічні системи в умовах екологізації та глобалізації (теоретико-методологічні засади порівняння) : монографія. Львів: Ліга-Прес, 2011. 687 с.
9. Леоненко П. М., Черепніна О. І. Сучасні економічні системи: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 429 с.
10. Мельник Л. Г. Триалектические основы управления развитием экономических систем: монография. Сумы: Университетская книга, 2015. 415 с.
11. Мюрдаль Г. Современные проблемы «третьего мира». Москва: Прогресс, 1972. 707 с.
12. Пікетті Т. Капітал у ХХІ столітті / пер. з англ. Н. Палій. Київ: Наш формат, 2016. 693 с.
13. Райнерт Ерік С. Як багаті країни забагатіли... і чому бідні країни лишаються бідними. Київ: Темпора, 2015. 444 с.
14. Соскін О. І. Народний капіталізм: економічна модель для України: монографія. Київ: Вид-во «УСТ», 2014. 396 с.
15. Через 100 лет: ведущие экономисты предсказывают будущее / Под ред. Игнасио Паласиоса-Уэрты; пер. с англ. А. Шоломицкой. Науч. ред. перевода Т. Дробышевская. Москва: Изд-во Института Гайдара, 2016. 304 с.
16. Шевченко О. О. Еволюція господарської системи: методологія аналізу у світовій економічній думці (кінець ХІХ – початок ХХІ ст.): монографія. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 304 с.
17. Rosefield S. Comparative economic systems: culture, weath, and power in the 21st century. Blackwell Publishers Inc.,2002. 293 p.
18. Weizsaecker E., Wijkman A. Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet. Springer, 2018. 220 p.

Допоміжна література

1. Архіреєв С. Поєднання соціального й асоціального капіталу як критерії посттрансформаційного стану економіки. *Економічна теорія*. 2014. № 2. С. 24-36.
2. Базилевич В. Д. Економічна наука та освіта в епоху системних трансформацій: нові виклики та запити до фундаментальної теорії. *Економіка України*. 2016. № 8. С.78-90.
3. Бервено О. В. Якість життя як механізм інституційного моделювання національного соціально – економічного розвитку. *Бізнес-інформ*. 2015. № 11. С. 28-33.
4. Білорус О. Г. Глобальная неоконвергенция транзитивных и трансформационных социально-экономических систем. *Економічний часопис-XXI*. 2013. № 11-12. С. 3-7.
5. Верхоглядова Н.І., Дробот С.А. Сутність та компаративний аналіз типів розвитку. *Бізнес-навігатор*. 2018. №5 (48). URL: http://bses.in.ua/journals/2018/33_2018.pdf
6. Геець В. Ліберально-демократичні засади: курс на модернізацію України. *Економіка України*. 2011. №2. С.4-12.
7. Гражевська Н. І. Еволюція теоретико-методологічних засад економічної компаративістики. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2014. № 164. С. 15-22.
8. Гриценко А. А. Економіка України на шляху до інклюзивного розвитку. *Економіка і прогнозування*. 2016. № 2. С. 9-23.
9. Грущинська Н. М. Економічна поведінка та емоційний інтелект в сучасних умовах зміни технологічних укладів. *Бізнес-навігатор*. 2018. №5 (48). URL: http://bses.in.ua/journals/2018/33_2018.pdf
10. Єлісеєва Л. В. Міжнародна практика оцінки соціального капіталу. *Бізнес-навігатор*. 2018. №5 (48). URL: http://bses.in.ua/journals/2018/33_2018.pdf
11. Єщенко П. С. Украинская «великая депрессия» и как из нее выйти? Київ: ВД «Дакор», 2017. 248 с.

12. Поченчук Г. М. Економічна компаративістика: інституціональні аспекти. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип.9. URL: <http://global-national.in.ua/archive/9-2016/05.pdf>

13. Прокопович С. В., Чернова Н. Л. Регіональна нерівновага економічного розвитку в Україні та ЄС: моделі аналізу. *Економіка розвитку*. 2016. № 4 (80). С. 94-103.

14. Сиденко В. Методологические основы анализа глобальных кризисных процессов. *Экономическая теория*. 2016. № 2. С. 86-92.

15. Социально-экономические проблемы информационного общества: монография / под ред. Л. Г. Мельнека, М. В. Брюкалова. Вип. 2. Суми: Университетская книга, 2010. 896 с.

16. Стиглиц Дж. Цена неравенства. Чем расслоение общества грозит нашему будущему / пер. с англ. Москва: Эксмо, 2015. 512 с.

17. Сучасні економічні системи: стан та перспективи: тези доп. VI Міжнародної наук.-практ. інтернет-конф., 14-15 травня 2015 р. Хмельницький : ХКТЕІ, 2015. 408 с.

18. Тарасевич В. Н. Об эволюции и особенностях государственного капитализма. *Економічний нобелівський вісник*. 2014. №1 (7). С. 433-439.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

2. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

3. Інститут економіки і прогнозування НАН України. URL: <http://www.ief.org.ua>

4. Міжнародна Організація Праці (МОП). URL: www.ilo.org.

5. Міжнародний центр перспективних досліджень. URL: <http://www.icps.kiev.ua>
6. Національна бібліотека імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
7. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>
8. Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй: <http://hdr.undp.org>.
9. Association for Comparative Economic Studies (ACES). URL: <https://www.acesecon.org/>
10. Bloomberg. URL: <https://www.bloomberg.com/markets/economics>
11. Economic Survey of the European Union. OECD. URL: <https://www.oecd.org/economy/surveys/economic-survey-european-union.htm>
12. Eurostat. European statistics. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat>
13. Global Education Monitoring Report. Unesco. URL: <https://en.unesco.org/gem-report/allreports>
14. Human Development Reports. United Nations Development Programme. URL: <http://hdr.undp.org/en>
15. International Trade and Development. Global Policy Forum. URL: <https://www.globalpolicy.org/social-and-economic-policy/international-trade-and-development-1-57.html>
16. KOF Index of Globalization. URL: <http://globalization,kof.ethz.ch>.
17. The Inclusive Development Index. URL: <https://www.weforum.org/reports/the-inclusive-development-index>
18. The Inclusive Growth and Development Report. URL: <https://www.weforum.org/projects/inclusive-growth-and-development>
19. Trade and Development Report Series. UNCTAD. URL: <https://unctad.org/en/Pages/Publications/TradeandDevelopmentReport.aspx>
20. UNCTAD. Handbook of Statistics. URL: <https://unctad.org/en/Pages/Publications/Handbook-of-Statistics.aspx>

21. World Development Indicators (WDI). URL:
<https://datacatalog.worldbank.org/dataset/world-development-indicators>

22. World Development Reports. URL:
<https://www.worldbank.org/en/publication>

23. World Inequality Database: WID. URL: <https://wid.world/>